



Raadsvoorstel

Onderwerp: Groenbeleidsplan
Datum: 15 juni 2021
Agendapunt: 3
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Wethouder T. de Vries
Steller: Klaas Schuurman k.schuurman@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.036554

1. Samenvatting

Het doel van het groenbeleidsplan is het scheppen van duidelijkheid voor een langere periode. Het laat zien hoe de gemeente tegen groen aankijkt en hoe ze daarmee wil omgaan. Het betreft zowel groen binnen als buiten de dorpen.

Inwoners en raad weten hiermee op hoofdlijnen wat verwacht mag worden. Het geeft de ambtelijke organisatie heldere kaders bij ontwikkelingen en de uitvoering van beheer en onderhoud. Het geeft daarnaast richting aan toekomstige beleidsregels voor kappen en herplant van bomen.

In het groenbeleidsplan zijn diverse scenario's uitgewerkt met de financiële gevolgen.

Voorgesteld wordt om de komende jaren uiteindelijk toe te werken naar het onderhoudsniveau behorend bij scenario 6. Vooralsnog wordt eerst ingezet op handhaving van het huidige niveau, inclusief het wegwerken van achterstallig bomenonderhoud. Het gewenste hogere niveau voor het onderhoud van de Begraafplaatsen, zoals door de Raad bij het vaststellen van het Begraafplaatsenbeleid is besloten, achten we niet haalbaar gegeven de beschikbare middelen. Dit raadsvoorstel stelt voor het huidige niveau voorlopig te handhaven.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. 'Groenbeleid 2021-2030 Gemeente Het Hogeland' vast te stellen als basis voor groenbeleid,
2. Vooralsnog voor de jaren 2021, 2022 en 2023 het huidige onderhoudsniveau, waaronder dat van begraafplaatsen, te handhaven en dit bij de begroting 2024 te heroverwegen.
3. Een eenmalige extra investering te doen in 2021, 2022 en 2023 van € 45.000,-- om achterstanden in boomonderhoud op te heffen.
4. De financiële verwerking hiervan in de Voorjaarsnota tegemoet te zien.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De herindeling per 1 januari 2019 heeft tot gevolg dat het groenbeleid van de vier voormalige gemeenten herijkt moet worden. Vier gemeenten betekent immers veelal verschillende opvattingen en keuzes.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om beleid en kaders vast te stellen. Ook is de raad bevoegd om te beslissen over voorstellen die leiden tot een wijziging van de begroting.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Wettelijk kader bestaat uit de zorgplicht die de gemeente heeft als eigenaar en beheerder van de openbare ruimte.

De gemeente is bevoegd gezag bij aanvragen omgevingsvergunning voor een kapvergunning. De regelgeving is opgenomen in de APV; hoofdstuk bewaren van houtopstanden. Wet natuurbescherming is relevant wanneer gemeente niet het bevoegd gezag is. In alle gevallen is de wet van toepassing bij soortbescherming (flora en fauna).

3.4 Historische context

Op 1 januari 2019 is gemeente Het Hogeland ontstaan. De voormalige gemeenten gingen verschillend om met het thema groenbeleid.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het doel van het groenbeleidsplan is allereerst het scheppen van duidelijkheid voor een langere periode. Er worden richtlijnen en kaders benoemd waaraan getoetst wordt bij ontwikkelingen. Daarnaast is de beheervisie opgenomen die de basis voor beheer- en onderhoudsplannen vormt.

Beschikbare middelen voor beheer en onderhoud zijn afgestemd op de vastgestelde ambitie, actuele kosten, en te beheren arealen. Een integrale benadering is nodig omdat beheer van groen, wegen, riolering, etc. elkaar beïnvloeden.

De belangrijkste doelstellingen (ambitie) zijn:

- Het Hogeland bewaakt de kwaliteit van het groen.
- Uitgangspunt bij ontwikkelingen en beheer is het vergroten van natuurwaarden.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

De scenario's (zie bijlage 'Groenbeleid 2021-2030 Gemeente Het Hogeland') brengen de daaraan verbonden consequenties in beeld: financieel, verwachte acceptatie en hoeveelheid meldingen, gevolgen als kapitaalgoed, en de mate waarin voldaan wordt aan de zorgplicht.

Het doel is om binnen enkele jaren het beoogde (onderhouds)scenario 6 te bereiken. Met dat scenario komen we waarschijnlijk grotendeels tegemoet aan de verwachtingen.

Het voorstel van het college aan de raad om toe te werken naar scenario 6 is gebaseerd op de volgende overwegingen:

- We vinden dat het ambitieniveau acceptabel moet zijn voor onze inwoners.
- We willen kapitaalsvernietiging, klachten en meldingen zo veel mogelijk voorkomen.
- We willen voldoen aan onze zorgplicht.
- Structurele kosten wijken niet sterk af van de huidige begroting.

De keuze om toe te werken naar scenario 6 betekent dat het onderhoudsniveau van het merendeel van het openbaar groen niet verandert. Voor bijzondere locaties, daartoe behoren ook de begraafplaatsen, is het de bedoeling dat de kwaliteit op een niveau hoger wordt gebracht.

Kapitaalsvernietiging zal in beperkte mate kunnen ontstaan in het buitengebied en in groengebieden en dorpsranden. Er kan ook daar worden voldaan aan de wettelijke zorgplicht.

Gemiddeld zal dit scenario naar verwachting worden geaccepteerd en is men tevreden over de directe leefomgeving. Het aantal meldingen over openbaar groen blijft min of meer gelijk. Tegelijk is duidelijk dat de totale beheeropgave van de openbare ruimte aanzienlijk is waarbij de meerkosten van met name een hoger onderhoudsniveau op begraafplaatsen leidt tot structureel hogere beheerkosten voor openbaargroen.

We zijn van mening dat het borgen van veiligheid voorop staat. Door te voldoen aan onze zorgplicht zullen we dit normaal gesproken bereiken, daarom wordt ook eerst ingezet op het periodiek uitvoeren van boomveiligheidscontroles en het wegwerken van de achterstand van het bomenonderhoud. Om uiteindelijk het ambitieniveau (scenario 6) te kunnen halen zal dit wel vragen om extra middelen. Dit kan op een later moment opnieuw overwogen worden.

5.2 Risico's

Met name wat betreft bomen is het voldoen aan de zorgplicht niet mogelijk zonder structureel extra middelen. Aanvullend zal daarvoor incidenteel budget nodig zijn om ontstane achterstand in boombeheer op te heffen. Er zal sprake kunnen zijn van aansprakelijkheidstelling waarbij het hebben voldaan aan onze zorgplicht niet aantoonbaar zal blijken te zijn. Het is dan ook belangrijk dat aangetoond kan worden dat de gemeente zijn verantwoordelijkheid neemt aangaande de zorgplicht. Dit kan door periodiek boomveiligheidscontroles uit te voeren. Ook gezien de grote betekenis van bomen, zowel wat betreft functie als beeld, is bij het niet duurzaam beheren van bomen sprake van kapitaalvernietiging.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Het gewenste ambitieniveau (scenario 6) maakt inzichtelijk wat het verschil is tussen beschikbare productieve uren en de hiervoor werkelijk benodigde inzet. Daarmee is duidelijk welk budget voor uitbesteding en inkoop van materialen extra nodig zou zijn.

Voorgesteld is de bestaande groenbudgetten ongewijzigd te handhaven.

Met name de ambitie om een hoger onderhoudsniveau voor begraafplaatsen te realiseren is vooralsnog niet haalbaar. Dit leidt tot het voorstel dit nu niet in te voeren maar bij de begroting 2024 opnieuw te overwegen in relatie tot de haalbaarheid van het bereiken van scenario 6.

Inzet Flexibele schil Beheer en onderhoud:

- Het advies is om € 25.000,-- hieruit structureel in te zetten voor boomveiligheidscontroles (BVC) en dit toe te voegen aan budget infra groenbeleid. Het betreft derhalve bestaande middelen.

Resterend benodigd budget

De geadviseerde extra benodigde incidentele middelen waarvoor geen dekking gevonden kan worden binnen de bestaande budgetten in de voorjaarsnota mee te nemen:

- € 135.300,-- incidenteel
 - Dit bedrag in drie jaarschijven van € 45.100,-- (2021-2022-2023) beschikbaar te stellen en toevoegen aan budget infra groenbeleid.

		Structuurgebieden												
		woon- wijk	bedrijven- terrein	groen- gebied	bijzondere locatie	buiten- gebied	productieve uren			kosten € uitbesteding en materialen				
beheer zone		cult.lijk	nat.lijk (cult.lijk)	nat.lijk	plus	nat.lijk	B. en O.	nodig	verschil	budget	nodig t.b.v. uitbe- steding	nodig t.b.v. materiaal	nodig totaal	verschil
scenario s	huidig	B	B	C	B	C	77.400	80.300	-2.900	200.000	103.000	98.000	201.000	-1.000
	1	A	A	A	A	A	77.400	121.900	-44.500	200.000	1.579.000	144.000	1.723.000	- 1.523.000
	2	B	B	B	B	B	77.400	87.300	-9.900	200.000	351.000	103.000	454.000	-254.000
	3	C	C	C	C	C	77.400	69.900	7.500	200.000	-266.000	92.000	-174.000	374.000
	4	A	C	C	A	C	77.400	102.600	-25.200	200.000	894.000	125.000	1.019.000	-819.000
	5	B	C	C	A	C	77.400	83.800	-6.400	200.000	227.000	101.000	328.000	-128.000
	6	B	B	C	A	C	77.400	84.100	-6.700	200.000	238.000	101.000	339.000	-139.000

structureel uitbesteding groen per jaar €									incidenteel boombeheer €		
openbaar groen					groen begraafplaatsen	extra budget behoefte groen					
scenario	kosten excl. boombeheer	boomv.contr. BVC	totaal	verschil t.o.v. huidig	meerkosten	tekort groen	inzet flex. schil	extra benodigd budget	2021	2022	2023
huidig	200.000	0	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1.723.000	25.000	1.748.000	1.548.000	101.070	1.649.070	215.000	1.434.070	45.100	45.100	45.100
2	454.000	25.000	479.000	279.000	0	279.000	215.000	64.000	45.100	45.100	45.100
3	-174.000	0	-174.000	-374.000	0	-374.000	215.000	-589.000	0	0	0
4	1.019.000	25.000	1.044.000	844.000	101.070	945.070	215.000	730.070	45.100	45.100	45.100
5	328.000	25.000	353.000	153.000	101.070	254.070	215.000	39.070	45.100	45.100	45.100
6	339.000	25.000	364.000	164.000	101.070	265.070	215.000	50.070	45.100	45.100	45.100

7. Inbreng belanghebbenden

De omstandigheden hebben het onmogelijk gemaakt fysieke bewonersbijeenkomsten te organiseren. Gezien het onzekere perspectief is vorig jaar gekozen om met een enquête inwoners en andere belanghebbenden een aantal vragen voor te leggen. Dit heeft geresulteerd in ongeveer 1.750 reacties (zie bijlagen Groenbeleidsplan: 'Resultaten enquête groenbeleid').

Het zal duidelijk zijn dat niet iedereen dezelfde mening heeft. Toch verwachten we dat het voorliggende beleid gemiddeld tegemoet komt aan hoe er over het thema groen wordt gedacht.

Daarnaast is intern gesproken met diverse teams. Er is daardoor ondermeer aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

- Na vaststelling door de raad kunnen we aan de slag met de aanbesteding van:
 - achterstallig boombeheer;
 - structurele boomveiligheidsinspecties.
- Beheer- en uitvoeringsplannen;
- Met het oog op meer natuurwaarde zal in het beheer gezocht worden naar mogelijkheden. Soms is het tegelijk mogelijk een efficiëncyslag te maken. Dit is een doorlopend proces en de resultaten zullen niet op korte termijn zichtbaar zijn, het is een groeimodel. Hetzelfde geldt voor de beoogde kwaliteitsimpuls voor begraafplaatsen.
- Beleidsregels opstellen voor kappen en herplant waarbij:
 - Aanpassing APV;
 - Vaststellen komgrenzen in kader Wet natuurbescherming;
 - Vaststellen (hoofd)groenstructuren;
 - Evt. inrichten Groencompensatiefonds.

8.2 Tijdsplan

onderdeel	planning
communiceren groenbeleid: intern en extern	2021
implementeren groenbeleid in bedrijfsvoering	2021
opheffen achterstallig boombeheer	2021-2023
boomveiligheidscontroles	jaarlijks vanaf 2021
opstellen beheer- en uitvoeringsplannen	continue proces
realiseren extra natuurwaarde	continue proces
realiseren kwaliteit A begraafplaatsen.	continue proces
Beleidsregels kappen en herplant <ul style="list-style-type: none">• Aanpassing APV;• Vaststellen komgrenzen in kader Wet natuurbescherming;• Vaststellen (hoofd)groenstructuren;• Evt. inrichten Groencompensatiefonds	2021-2022
evalueren:	jaarlijks

8.3 Communicatie

Nieuw groenbeleid is vorig jaar aangekondigd met de uitnodiging deel te nemen aan de enquête groenbeleid. Op hetzelfde moment is dit onder de aandacht gebracht van dorps(belangen)verenigingen. De resultaten van de enquête zijn eveneens gepubliceerd.

Na besluitvorming geven we via de gebruikelijke kanalen uitleg over de gevolgen van nieuw beleid. Bij de nadere uitwerking, bijvoorbeeld beheer- en inrichtingsplannen, streven we naar direct contact met inwoners.

Voor de gemeentelijke organisatie geldt dat het groenbeleid gevolgen heeft die onder de aandacht moet worden gebracht. Het betreft daarbij zowel nieuwe ontwikkelingen als beheer en onderhoud.

8.4 Evaluatie

In kader van de PDCA-cyclus zal continue worden onderzocht in hoeverre doelen zijn behaald en of er aanpassingen nodig zijn. Op langere termijn streven we daarbij naar een integrale benadering van de openbare ruimte (IBOR=integraal beheer openbare ruimte).

Bijlagen

1. Groenbeleid 2021 - 2030 gemeente Het Hogeland- Beleidsplan en beheervisie;
2. rapport gem. Het Hogeland, Structureel boombeheer;
3. Beheerplan Bermen
4. Beheerplan groen

Achterliggende documenten:

Begraafbeleid Het Hogeland

Uithuizen, 25 mei 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding